

C/2024/1566

5.3.2024

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu „Průmyslová politika jako nástroj ke snížení závislosti a posílení trhu EU s ekologicky šetrnými výrobky v odvětvích náročných na zdroje a energii“

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(C/2024/1566)

Zpravodaj: **Matteo Carlo BORSANI**

Spoluzpravodaj: **Dirk JARRÉ**

Rozhodnutí plenárního shromáždění	25. 1. 2023
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu stanovisko z vlastní iniciativy
Odpovědná komise	Poradní komise pro průmyslové změny
Přijato v komisi	9. 11. 2023
Přijato na plenárním zasedání	13. 12. 2023
Plenární zasedání č.	583
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	165/0/2

1. Závěry a doporučení

1.1. EU dnes stojí před výzvou v podobě snižování emisí skleníkových plynů a přechodu k zelené ekonomice. Klíčovou úlohu hraje v této transformaci průmysl EU, také on však aktuálně trpí vysokými cenami energie. Komise připravila průmyslový plán Zelené dohody, který se zaměřuje na zjednodušení regulace, přístup k financování, posilování dovedností a odolné dodavatelské řetězce.

1.2. Dekarbonizace společnosti a evropského hospodářství může být katalyzátorem zdravého rozvoje odvětví náročných na zdroje a energii a životního prostředí tím, že zvýší poptávku po dekarbonizovaných produktech těchto odvětví. V ideálním případě usnadní ekologičtější transformaci, jestliže odvětví náročná na zdroje a energii, další odvětví i domácnosti přejdou na zelenou energii, jakmile bude dostupná v potřebném objemu a za přiměřené a předvídatelné ceny. Proto je nutno co nejdříve připravit nový rámec pro regulaci cen energie, který bude vycházet z nízkých cen obnovitelné energie a nebude těsně navázán na ceny plynu.

1.3. Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) zdůrazňuje, že odvětví náročná na zdroje a energii je třeba zapojit do přípravy této politiky stejně jako do plnění cílů EU v oblasti klimatické neutrality na všech úrovních. Doporučuje formulovat odvětvové politiky dle specifických překážek a potřeb jednotlivých oborů náročných na zdroje a energii. Možností je také posílení koordinace a sladění průmyslových, obchodních a klimatických politik na úrovni Evropské komise.

1.4. Nesmí dojít k duplicitní ani nadměrné regulaci a nové či revidované předpisy EU je třeba podrobovat přísnému ověřování z hlediska konkurenceschopnosti, aby byl v regulované oblasti ponechán dostatečný manévrovací prostor a bylo možné přilákat a udržet investice do ekologizace domácí průmyslové kapacity.

1.5. EHSV konstatuje, že Evropa dokázala rychle vytyčit ambiciózní cíle Zelené dohody pro Evropu, rychlou transformaci však brzdí pomalá aktualizace rámcových podmínek. V aktuálním nastavení se to týká též průmyslového plánu Zelené dohody a aktu o průmyslu pro nulové čisté emise⁽¹⁾, i když v některých bodech, jako je rychlejší udělování povolení, došlo ke zlepšení.

⁽¹⁾ COM(2023) 161 final.

1.6. V této souvislosti EHSV považuje za zásadně důležité zajistit pro ekologickou transformaci finanční a investiční podporu. K přechodu na ekologicky šetrné výrobky a technologie lze motivovat též politickými nástroji v oblasti tvorby trhu a spotřebitelskými politikami.

1.7. EHSV podtrhuje, že účinná průmyslová politika vyžaduje intervence na straně poptávky i nabídky. Do první skupiny lze zařadit podporu evropského obsahu ve výrobcích, zavedení udržitelných veřejných zakázek a vytvoření trhu s ekologicky šetrnými výrobky. Intervence na straně nabídky mohou zahrnovat regulační rámec na podporu výrobních modelů, které využívají čisté technologie, usnadňování výroby a spotřeby dekarbonizované energie a podporu rozvoje vodíkové infrastruktury. Pro globální konkurenceschopnost průmyslových odvětví EU – zejména odvětví náročných na zdroje a energii – je rovněž důležité zavedení dlouhodobých mechanismů, které by usnadnily výrobu, dostupnost a spotřebu dekarbonizované elektřiny a energie za celosvětově konkurenceschopné ceny.

1.8. EHSV zdůrazňuje, že ambiciózních klimatických cílů EU nebude možné dosáhnout bez rovných podmínek na celosvětové úrovni vytvořených díky dobře koncipované obchodní politice a silným nástrojům na ochranu obchodu. EU totiž musí reagovat na nekalou hospodářskou soutěž třetích zemí mimo jiné posílením obchodních vztahů s partnery bohatými na zdroje, kteří dodržují zásady spravedlivého obchodu. Je třeba posílit dohled nad trhem, aby byl zaručen soulad dováženého zboží s právními předpisy a jeho výroba byla v souladu s normami a předpisy EU, včetně předepsaného podílu recyklovaného obsahu.

1.9. EU by se měla snažit plnit své klimatické cíle a současně podporovat hospodářský růst a tvorbu pracovních míst. Ve všech členských státech by měla být prováděna opatření zaměřená na prohlubování dovedností a změnu kvalifikace pracovníků. Součástí iniciativ, investic a politik v tomto rámci by měla být též opatření zacílená na nízkopříjmové komunity, pracovníky s nízkou kvalifikací a skupiny, které ekologická transformace odsunula mezi zranitelné segmenty.

1.10. EHSV doporučuje budovat na úrovni členských států potřebnou institucionální a úřední kapacitu, jejímž úkolem bude řízení průmyslového plánu Zelené dohody, aktu o průmyslu pro nulové čisté emise a vzniku zelených trhů.

1.11. Současně EHSV vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily strategickou průmyslovou politiku v zájmu zintenzivnění odvětvových průmyslových politik a potřebných změn systému správy EU. Měly by též nastolit otevřenou a efektivní diskusi napříč občanskou společností o těchto otázkách. Tyto debaty by měly mířit k jádru problému, postupovat agilně a přinést brzké výsledky.

1.12. Žádný pokus o vybudování strategické a odvětvové průmyslové politiky se nezdaří bez strategické rešerše vědeckého, technologického a odvětvového vývoje. EHSV vybízí Evropskou komisi, aby hledala nové cesty a způsoby sběru a analýzy klíčových dat, jež poslouží k přípravě strategické průmyslové politiky do budoucna. Komise by též měla zavést pravidelná hodnocení politik souvisejících s dekarbonizací průmyslových odvětví náročných na zdroje a energii, jejichž cílem by bylo měřit dopad na konkurenceschopnost a hospodářskou odolnost EU. Tato hodnocení by měla probíhat na úrovni EU a za účasti sociálních partnerů.

2. Úvod a souvislosti

2.1. V roce 2019 vypustila průmyslová výroba v EU přibližně 3,1 gigatun (Gt) CO₂, což je méně než 9 % celosvětových emisí CO₂ v uvedeném roce. Na druhé straně spotřeba v EU byla zodpovědná za 3,4 Gt emisí CO₂, což představuje 10 % celosvětových emisí CO₂. Většina emisí CO₂ v této druhé skupině, které pocházejí z výroby zboží dováženého ke spotřebě v EU, je v současné době vypouštěna v zemích mimo EU, zejména v Číně (27 %), Rusku (12 %) a Spojených státech (8 %) (údaje z roku 2019 ⁽²⁾).

2.2. Ekosystém energeticky náročného průmyslu zahrnuje širokou škálu odvětví, jako je chemický průmysl, ocelářství, papírenský průmysl, výroba plastů, těžba a dobývání, rafinerie, výroba cementu, dřevařství, gumárenství, odvětví neželezných kovů, sklářství, odvětví keramiky a odvětví umělých vláken. Tato odvětví se vyznačují vysokou energetickou a uhlíkovou náročností a jsou výchozími body mnoha hodnotových řetězců, neboť pro ně dodávají suroviny, zpracované materiály a meziprodukty. Ekosystém odvětví náročných na zdroje a energii zaměstnává v Evropě 7,8 milionu osob a vytváří přidanou hodnotu ve výši 549 miliard EUR (4,55 % celkové přidané hodnoty v EU). V roce 2019 odpovídal za 22 % celkových emisí skleníkových plynů v EU.

⁽²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20220524-1>

2.3. Zatímco průmyslová politika zintenzivňuje opatření ke snížení dopadu hospodářských činností na biosféru, energetická krize nutí členské státy EU spoléhat na jiné země s nižšími náklady na energii a vyšší uhlíkovou stopou. To dále otevírá dveře konkurentům z regionů s nižšími náklady na energii, což vede k nárůstu levného dovozu (často s mnohem vyšší uhlíkovou stopou) a ke ztrátě podílu na světovém trhu. Může to poškozovat Zelenou dohodu pro Evropu a plyne z toho naléhavá potřeba silné průmyslové politiky EU, která bude schopna zajistit hospodářskou odolnost a otevřenou strategickou autonomii.

2.4. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem můžeme současnou éru označit za renesanci průmyslové politiky v Evropě. Průmyslový plán Zelené dohody pro Evropu, který nedávno zveřejnila Evropská komise, se zaměřuje na:

- předvídatelné a zjednodušené právní prostředí,
- rychlejší přístup k financování,
- zlepšování dovedností a
- otevřený obchod pro odolné dodavatelské řetězce.

2.5. Akt o průmyslu pro nulové čisté emise má navíc za cíl nastartovat obrovské investice napříč hodnotovými řetězci průmyslu pro nulové čisté emise, včetně energeticky náročných odvětví.

2.6. V posledních letech EU zpřísnila své ambiciózní cíle v oblasti klimatu se záměrem zmírnit dopad hospodářských činností na biosféru, což přineslo značný nárůst nových právních předpisů pro nadcházející roky.

2.7. Na úrovni EU by měla být jednotně zavedena účinná opatření zaměřená na prohlubování dovedností a změnu kvalifikace pracovníků a asistenční politiky (včetně peněžní podpory nebo služeb pro pracovníky, na něž dopadají změny v odvětvích náročných na zdroje a energii). Zapotřebí jsou též iniciativy pro regiony nejvíce zasažené transformací průmyslu, které se zaměří na nízkopříjmové komunity, pracovníky s nízkou kvalifikací a skupiny, které ekologická transformace odsunula mezi zranitelné segmenty.

3. Řízení transformace v odvětvích náročných na zdroje a energii a vytváření zelených trhů EU

Dekarbonizace odvětví náročných na zdroje a energii: oboustranně výhodný politický záměr

3.1. Úsilí o dekarbonizaci v odvětvích náročných na zdroje a energii bude mít rozhodující vliv na celkový proces transformace, zejména pak na velké producenty emisí skleníkových plynů a spotřebitele surovin. Výrazné snížení emisí CO₂ z odvětví náročných na zdroje a energii následně ovlivní účinnost transformace, měřenou energetickou návratností investic ⁽³⁾ a dopadem na klima odhadnutým na základě využívání obnovitelné energie v tomto procesu.

3.2. Dekarbonizační řešení by měla vycházet ze specifických potřeb a překážek, na něž jednotlivé sektory narážejí u svých procesů. Odvětvové politiky tak zde mohou být nejlepší volbou.

3.3. Komise by kromě toho měla zajistit koordinaci a sladění průmyslových, obchodních a klimatických politik.

3.4. Legislativní a regulační procesy však představují složitý byrokratický rámec, což v určitých případech v očích průmyslu snižuje atraktivitu zelených investic. Vzhledem k tomu, že je třeba v regulované oblasti ponechat manévrovací prostor a přilákat a udržet zelené investice, je třeba podrobovat nové či revidované právní předpisy EU přísnému ověřování z hlediska konkurenceschopnosti.

3.5. Komise by v tomto ohledu měla též zavést pravidelná hodnocení politik souvisejících s dekarbonizací průmyslových odvětví náročných na zdroje a energii, jejichž cílem by bylo měřit dopad na konkurenceschopnost a hospodářskou odolnost.

3.6. Zásadním předpokladem k tomu, aby odvětví náročná na zdroje a energii mohla zahájit proces dekarbonizace a přispívat k transformaci, je též vytvoření stabilních a předvídatelných trhů.

⁽³⁾ Energetická návratnost investic je měřítkem čisté energie vyrobené energetickým zdrojem v poměru k množství energie investované do jeho těžby, přepravy a přeměny na využitelnou formu, např. množství energie spotřebované k výrobě solárního panelu ve srovnání s energií vyrobenou tímto panelem za dobu jeho životnosti.

3.7. Strategický přístup Číny a obrovský úspěch amerického zákona ke snížení inflace si žádají strategickou a přesvědčivou reakci Evropy. Evropa je od vzniku Zelené dohody pro Evropu v roce 2019 vnímána jako lídr zelené agendy. Přesto však i když chce EU být považována za lídra ekologické transformace, investuje do této oblasti mnohem méně než Čína a méně dynamicky než Spojené státy. Subvence do výroby v USA na základě zákona ke snížení inflace vedou podniky z EU k přesunutím investic do zelených technologií do USA na úkor Evropy. Chce-li Evropa USA a Číně konkurovat, musí reformovat svůj systém správy.

3.8. Je rovněž nutné vyhodnocovat koordinaci jednotlivých politických oblastí na denní bázi, nikoli jedním zdlouhavým procesem.

3.9. Každý pokus o nastolení strategické průmyslové politiky se musí opřít o strategickou řešerši vědeckého, technologického a odvětvového vývoje. Měly by se hledat nové cesty a způsoby sběru a analýzy klíčových dat, jež poslouží k přípravě strategické průmyslové politiky do budoucna.

Posílení konkurenceschopnosti EU k zamezení závislosti

3.10. V nadcházejících letech bude EU potřebovat obrovské množství kritických a strategických surovin, aby splnila požadavky ekologické a digitální transformace a zároveň zachovala otevřenou strategickou autonomii Evropy. Odvětví náročná na zdroje a energii jsou důležitými dodavateli materiálů a výrobků na podporu ekologické transformace v jiných odvětvích hospodářství, jsou však také spotřebiteli obnovitelné energie a ekologických produktů, které tato odvětví vyrobí. Proto budou zásadně důležité stabilní dodávky. Kromě toho by se měla věnovat zvláštní pozornost také navazujícím výrobkům, které jsou strategické a klíčové pro dekarbonizaci hospodářství EU.

3.11. EU a JRC již v několika studiích určily produkty a technologie, které patří k zásadním předpokladům dekarbonizace, a k těmto poznatkům by se mělo přihlížet při přípravě budoucích politik EU (*). Průmysl EU soutěží s deformovaným dovozem ze třetích zemí, který v některých případech těží ze státem regulovaných cen energie a významných dotací. Energetická krize v Evropě tak pro evropskou průmyslovou základnu představuje existenční hrozbu.

3.12. Politika EU v oblasti klimatu a průmyslová politika EU by měly být sladěny za účelem podpory závazku průmyslu EU snižovat emise CO₂ na evropské i celosvětové úrovni. EU by proto měla i nadále zajišťovat odvětvím náročným na zdroje a energii ochranu před únikem uhlíku. Vzhledem k naléhavé nutnosti prosazovat elektrifikaci průmyslových procesů by Komise měla též upravit pokyny k některým opatřením v oblasti státní podpory v souvislosti s obchodováním s povolenkami na emise skleníkových plynů na období po roce 2021. Seznam odvětví způsobilých ke kompenzaci nepřímých uhlíkových nákladů vzniklých skrze ceny elektřiny by měl být rozšířen tak, aby odpovídal dnešním vyšším cenám elektřiny a zahrnoval odvětví a dílčí sektory ohrožené únikem uhlíku, jež mají významný potenciál k elektrifikaci.

3.13. EHSV též vítá Komisí předložený návrh nařízení s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou tak, aby zajistil základní dodávky energie za regulované a stabilní ceny.

3.14. V neposlední řadě je třeba říci, že akt o průmyslu pro nulové čisté emise a průmyslový plán Zelené dohody existují na papíře, nyní je však nutné je přetavit v politické kroky. EU by dále měla investovat do budování potřebné institucionální a úřední kapacity v členských státech, jejímž úkolem bude řízení transformace v nulové čisté emise a vytvoření zelených trhů.

4. Zelené trhy a znaky účinné průmyslové politiky EU

4.1. Ambiciózní cesta dekarbonizace směrem k uhlíkové neutralitě zahrnuje radikální transformaci evropského průmyslu a vyžaduje zvýšení výrobních kapacit a technologický rozvoj, a to primárně posílením investic a vytvářením trhů se zelenými výrobky (na základě ukazatele uhlíkové stopy).

(*) Viz Carrara, S. et al., *Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU – A foresight study* (Analýza dodavatelského řetězce a prognóza poptávky po materiálech ve strategických technologiích a odvětvích v EU – prognostická studie), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2023, doi:10.2760/386650, JRC132889.

4.2. Dekarbonizovaná průmyslová výroba by mohla být v konkurenční nevýhodě oproti běžné průmyslové výrobě s vysokou uhlíkovou náročností. Důvodem jsou vyšší rizika při zavádění nových technologií, vyšší výrobní náklady (provozní náklady) a vyšší vstupní náklady. Tvůrci politik mají řadu možností, jak zasáhnout na straně nabídky emisí CO₂ nebo poptávky po nich. Na straně nabídky může jít o systém obchodování s emisemi (ETS) a mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM), jakož i veřejnou podporu investic, inovací, výzkumu a vývoje a energetických vstupů. Opatření na straně poptávky by se mohla zaměřit na zelené veřejné zakázky, konkrétně prostřednictvím poskytování informací o výrobcích šetrných k životnímu prostředí.

Zásahy na straně poptávky

4.3. Uvádění nízkemisních průmyslových výrobků na trh naráží na systémové překážky. Ekologizace průmyslu EU by měla jít ruku v ruce s účinnými osvětovými kampaněmi, dotacemi na produkci a podobnými opatřeními, aby se zajistil hladký růst poptávky po produktech zeleného trhu.

4.4. Významné části průmyslových hodnotových řetězců se v současné době nacházejí v zahraničí, což má za následek identifikovatelné slabiny evropského hospodářství a společnosti. EU by proto měla propagovat evropský obsah ve výrobcích napříč globálními hodnotovými řetězci. Veřejné zakázky by měly upřednostňovat zboží vyrobené ze surovin původem z EU. Orgány veřejné správy musí v rámci kritérií pro zadání zakázky přiřadit příspěvku dané nabídky k udržitelnosti a odolnosti váhu v rozmezí od 15 % do 30 %. To jde nad rámec pouhých kritérií (nízké) ceny a je v souladu se zásadou „ekonomicky nejvýhodnější nabídky“. Výsledkem by měl být závaznější přístup k udržitelnosti/ekonomicky nejvýhodnější nabídce.

Ekologizace zadávání veřejných zakázek

4.5. Cílům v oblasti dekarbonizace odvětví náročných na zdroje a energii by prospěla ekologizace zadávání veřejných zakázek, u nichž zatím nebylo dosaženo velkého pokroku, co se týče emisí CO₂. To může být také stále ještě způsob, jak vytvořit trhy s ekologicky šetrnými výrobky. Taxonomií EU⁽⁵⁾, která byla vytvořena s cílem podpořit udržitelné investice stanovením jasných kritérií na úrovni odvětví ohledně toho, co se považuje za zelenou činnost, lze využít též u veřejných zakázek, ve výzkumu a vývoji, u inovací a při rozhodování o investicích.

Zásahy na straně nabídky

4.6. V této souvislosti by vhodné regulační rámcové podmínky pro výrobní modely čistých technologií vedly k úspěchu celé politiky dekarbonizace a doplnily by ambice EU v oblasti klimatické neutrality v praxi a na všech úrovních.

4.7. Pro konkurenceschopnost průmyslových odvětví EU – zejména odvětví náročných na zdroje a energii – je rovněž důležité zavedení dlouhodobých mechanismů, které by usnadnily výrobu, dostupnost a spotřebu dekarbonizované elektřiny a energie za celosvětově konkurenceschopné ceny. Je zapotřebí jasný a stručný rámec pro nákladově konkurenceschopnou výrobu zeleného a růžového vodíku, jakož i mechanismy na podporu rozvoje vodíkové infrastruktury a změn kvalifikace a prohlubování dovedností pracovníků pro průmyslová odvětví založená na vodíku.

4.8. EHSV se domnívá, že pokud jde o akt o kritických surovinách⁽⁶⁾, který navrhla Komise, měly by být stávající seznamy kritických a strategických surovin doplněny o materiály důležité pro ekologickou a digitální transformaci, které by se v budoucnu mohly stát kritickými a strategickými (např. hliník, feroslitiny, syntetický grafit, stříbro), a o druhotné, pospotřební suroviny (např. kovový šrot).

Obchodní politika

4.9. Žádného z těchto cílů EU nebude možné dosáhnout bez rovných podmínek na celosvětové úrovni vytvořených díky dobře koncipované obchodní politice a silným nástrojům na ochranu obchodu, které ochrání průmysl EU před nekalou hospodářskou soutěží a dumpingem třetích zemí. EU by se měla zaměřit na zajištění rychlejšího provádění opatření na ochranu obchodu, rychlejší a účinnější šetření a měla by umožnit širší využití prozatímních opatření.

⁽⁵⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Taxonomie EU, podávání zpráv podniků o udržitelnosti, preference v oblasti udržitelnosti a fiduciární povinnosti: Nasměrování finančních prostředků na Zelenou dohodu pro Evropu (Úř. věst. C 517, 22.12.2021, s. 72).

⁽⁶⁾ COM (2023) 160.

4.10. Cílem zavedení CBAM je bránit úniku uhlíku a motivovat ke globální dekarbonizaci. EU by měla podniknout veškeré nezbytné kroky k tomu, aby mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích nevedl ke zvýšení emisí skleníkových plynů v jiných částech světa.

4.11. EHSV doporučuje Komisi, aby posoudila účinnost CBAM proti riziku úniku uhlíku u zboží vyrobeného v EU k vývozu do třetích zemí. Je třeba tak učinit během fáze hodnocení, než bude opatření realizováno. Dojde-li zpráva k závěru, že u zboží vyrobeného v EU existuje riziko úniku uhlíku, měla by Komise předložit legislativní návrh, jak tato rizika řešit. Kromě toho je třeba během přechodného období hledat nejrůznější vysoce účinná opatření proti obcházení a následně je uplatnit na dovozy.

4.12. Je třeba posílit dohled nad trhem, aby byl zaručen soulad dováženého zboží s právními předpisy, včetně předepsaného podílu recyklovaného obsahu. EU by měla zvážit harmonizaci a posílení svých předpisů týkajících se dovozu průmyslových produktů a elektronického obchodu s cílem podpořit udržitelné a spravedlivé výrobky.

Financování a investice

4.13. Regulace EU musí být celkově politicky konsistentní, aby byla předvídatelná, dokázala přilákat čisté investice a podpořila ekologickou transformaci a konkurenceschopnost průmyslu. Má-li být plně uznána a upřednostněna hodnota nízkouhlíkových průmyslových materiálů a má-li se zvýšit poptávka po výrobcích z těchto materiálů, bude rovněž nezbytné využívat obezřetné politické nástroje v oblasti tvorby trhu.

4.14. Je zapotřebí rovněž financování na podporu výzkumu a vývoje, aby EU mohla převzít vedoucí úlohu v oblasti udržitelnosti. Klíčem k urychlení inovací a udržitelnosti je zjednodušení postupu podávání žádostí o veřejné financování.

4.15. Schvalovací postupy by měly být vnímány v kontextu investičních a inovačních projektů, které mají podpořit hospodářskou konkurenceschopnost i ekologizaci hospodářství. Pokud jde o činnosti, jako je těžba, rafinace a recyklace, je rovněž nezbytné určení prioritních projektů v zájmu zlepšení bezpečnosti dodávek pro průmyslová odvětví EU. Pro zajištění strategické autonomie v těchto hodnotových řetězcích budou mít zásadní význam zrychlené povolovací postupy na vnitrostátní úrovni a snazší přístup k financování. Během tohoto procesu je nezbytné zachovat rovné podmínky na jednotném trhu EU. Nové možnosti vnitrostátních subvencí díky dočasnému krizovému rámci jsou výhodou pro bohatší členské státy, kde lze pozorovat příklon k většímu počtu vnitrostátních finančních opatření.

Oběhové hospodářství

4.16. V zájmu podpory oběhovosti by se EU měla zaměřit na podporu technologií a zařízení pro sběr, třídění a recyklaci. V tomto ohledu by oběhové hospodářství mohlo být nástrojem pro dekarbonizaci a zvýšení poptávky po recyklovaných výrobcích, a to prostřednictvím vytvoření trhů s recyklovanými výrobky. Recyklaci odpadů bohužel brání samotné právní předpisy. K podpoře recyklačních činností je zapotřebí zjednodušení.

V Bruselu dne 13. prosince 2023.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Oliver RÖPKE